

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 68 Yıl: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Volume: 12 Issue: 68 Year: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Doi Number:
<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3880>

SINAV SONUÇLARININ AÇIK OLARAK DUYURULMASINA İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ: YÜKSEKÖĞRETİMDE BİR DURUM ÇALIŞMASI STUDENTS' OPINIONS ON OPEN- ANNOUNCEMENT OF THE EXAM RESULTS: A CASE STUDY IN HIGHER EDUCATION

Enver ŞAHAN*
Mehmet TAŞDEMİR**

Öz

Geri bildirim, eğitimde sürecin ön'ekli bir parçasıdır. Öğrencilerin akademik başarı durumlarına dönük farklı geribildirimler verilmektedir. Sözlü ifade, karne vermek, bir ödül ya da ceza vermek bunlardan birkaçıdır. Sınav yapıp bir not ile değerlendirmek ve notları açık olarak duyurmak sık kullanılan yollardandır. Literatürde sınav notlarının etkilerine dönük birçok araştırma görülmektedir. Ancak, bu geribildirim yapıma yollarına; özellikle de sınav notlarının açık ya da gizli şekilde duyurulmasına dönük çalışmalara ihtiyaç vardır. Araştırmada, sınav notlarının açık duyurulmasına dönük öğrenci görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırma, nitel karakterli bir çalışmadır. Çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Eğitim Fakültesi'nde eğitim görmekte olan 143 öğrenci oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğrenci görüşleri 8 kategoride toplanmıştır. Araştırmada öğrencilerin notlarını kişisel bir veri olarak görmesi, notların bir baskı ve alay etme aracı olarak kullanıldığının düşünülmesi, öne çıkan sonuçlardır. Ayrıca öğrencilerin çoğu, sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasından rahatsız olmaktadır. Cinsiyet ve öğrenim durumları ise söylemlerde anlamlı bir farklılığa neden olmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değerlendirme, Geribildirim, Sınav Notlarının Duyurulması, Sınav İlanı.

Abstract

Feedback is an important part of the process in education. Feedback is given to students about their academic success through various methods. Verbal expression, report cards, giving a reward or punishment is some of them. It is a common way to make an exam and evaluate it with a grade and to announce them openly. In the literature, there are many researches about the effects of exam grades. However, there is a need for ways of providing this feedback, and in particular in case of open or exclusive announcement of exam grades. In this study, it is aimed to reveal the students' opinions regarding the application of open announcement of exam grades based on this problem. The study is a qualitative study. The study group consisted of 143 students studying at the Vocational School, Faculty of Health Sciences and Faculty of Education in a public university. Data were collected with a semi-structured interview form developed by the researchers. As a result of the research, students' opinions were collected in 8 categories. In the research, the students' views of their notes as personal data, and the thought that the notes were used as a tool of pressure and mocking are the results of the research. In addition, most of the students are annoyed that the open - announcement of the exam results. Gender and educational status do not cause a significant difference in discourse.

Keywords: Evaluation, Feedback, Announcement of Exam Grades, Exam Announcement

* Öğr. Gör., Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3318-5764> E-posta: sahanenver@gmail.com

** Prof. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5896-0587>, E-posta: mttasdemir1963@gmail.com

1. GİRİŞ

Değerlendirme etkinliği, öğretimde büyük bir öneme sahiptir. Öğretimde öğrenci başarısının değerlendirilmesi, önemli tartışma konularından biridir (Sambell ve McDowell, 2002; Baki ve Bilgin, 2002; Knight, 2002; Uluyol ve Karadeniz, 2009; Papi ve Abdollahzadeh, 2011; Fındık ve Kavak, 2013; Yüksel ve Akin, 2013). Bununla birlikte, başarı değerlendirmesinin nasıl ve nerede yapıldığı ile sonuçların nerede ve nasıl ilan edildiği; yani geri bildirim durumu da öğrenen açısından önem taşımaktadır. Öğrencilere mevcut durumları hakkında verilecek geribildirim, öğrenme ve motivasyon için önemli bir etken olarak görülmektedir (Baker ve Buckley, 1996, 27-28; Hatziapostolou ve Paraskakis, 2010, 113).

Geribildirim, bir eğitim sürecinin ardından sonuçlara dönük bilgi (Baker ve Buckley, 1996); ya da bir davranışı veya performansı onaylayan, reddeden ve gelişmeyi sağlayacak olan bilgi (Bee ve Bee, 1997) olarak tanımlanabilmektedir. Bir başka ifadeyle sonuçların bilgisi ya da sonuçların dış bilgisi şeklinde ifade edilebilen geribildirim; bir yön işlevi, beklenen davranışları alıcıya bildirmek ve motivasyon işlevi olarak tanımlanarak, davranış ve ödüller arasındaki bağlantı hakkında bilgi verir (Baker ve Buckley, 1996, 27-28). Geri bildirim bazen öğretmenler tarafından öğrenme eksikliklerini giderme yolu olarak kullanılmakta; hatta bir öğretim yöntemi olarak görülebilmektedir (Çiftçi, 2017, 1027).

Öğretim kademelerinde öğrencilerin başarı durumlarını belirleyen kriter, öğretmenlerin başarıyı değerlendirme uygulamaları sonucu belirlenen not ya da karne notu olmaktadır (Koç,1978, 29; Crooks, 1988, 2; Memduhoğlu ve Tanhan, 2013, 108). Üstelik sınavlar, eğitimin sonuçlarına ilişkin geribildirim sağlamanın en etkili yöntemlerinden biri olarak görülmektedir (Büyüköztürk, 2016, 346). Bu nedenle not bildirimini, en önemli geribildirim yöntemlerinden biri olarak kabul edilebilir. Öğrencilere başarı durumları, sözlü ya da yazılı olarak; sosyal medya aracılığıyla, okul panosunda liste asılarak vb. birçok yolla duyurulabilmektedir. Ayrıca sınav sonuçları bireysel olarak yalnızca öğrenci ile paylaşılabilirdiği gibi, sınıf ortamında tüm öğrencilere ya da velilere, hatta tüm halka açık olacak şekilde duyurulabilmektedir.

Örneğin beden eğitimi, fen bilgisi, müzik vb. derslerde uygulamalı sınav sonuçlarının duyurulması, sözlü sınav uygulamaları ve notların ilanı da anlık olarak sınıf önünde yapılabilmektedir. Okul sitelerinde, sınıf içerisinde özellikle başarılı öğrencilerin ilanı; haftanın, ayın, yılın öğrencisinin seçilmesi ve duyurulması; hatta kimi sınıflarda başarısız ya da yaramaz olarak nitelendirilen öğrencilerin doğrudan (sözlü) ya da dolaylı olarak (sınıfın arka sırasına atmak gibi) ifşası da aslında benzer uygulamalardandır.

Her kademe eğitim kurumunda başarı durumu farklı şekillerde yapılabilmektedir. Kocaeli Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği, Madde 23'e göre öğrenci başarı durumu Öğrenci Bilgi Sisteminde kişiye özel duyurulmakta (Resmi Gazete, 2019, 7); bir personel alım sürecinde, Kapadokya Alan Başkanlığı Personel Yönetmeliğine göre ise 'yazılı sınav sonucuna göre sözlü sınava girme hakkını kazananların, Bakanlığın internet sayfasında duyurulacağı' ibaresi yer almaktadır (Resmi Gazete, 2019, 7). Ted Ankara Koleji Vakfı Özel İlkokulu-Ortaokulunun sınav ilanında, sınav sonuçlarının hem okul panolarına asılacağı hem de okulun resmi internet sitesinde duyurulacağı bildirilmektedir (URL 1). Bu uygulamaların şüphesiz ki kendine özgü tutarlı bir gerekçesi vardır. Olasıdır ki hepsinde de öğrenci gelişimine olan katkısı uygulamanın temel gerekçesi olarak uygulamanın odak noktasını oluşturmaktadır. Ancak öğretmenlerin, öğrencilerin akademik başarısını değerlendirme uygulamaları sonucu belirlenen ders ya da karne notlarının, öğrencilerin akademik başarılarını ne ölçüde temsil edebildiği tartışmalı bir konu olmakla birlikte (Koç,1978, 30); bunun ilan edilme yolu da ayrıca tartışılması gereken bir konudur. Nitekim sınavlar konusunda yapılan bir araştırmaya göre; uygulanan sınavın, eğitim sistemini geliştirmeye dönük etkili geri bildirim vermekten uzak olduğu dile getirilmektedir (MEB, 2010).

Çoğu araştırmada öğrencilere verilen her geribildirim öğrenci başarısını arttırmadığı ve etkisinin farklı olduğu sıklıkla dile getirilmektedir (Butler, 1987-1988; Davies, 2003; Lipnevich ve Smith, 2009; Çabakçor vd., 2011). Özellikle notlar, eğitimci durumunda olanlar tarafından, öğrencinin gelişmesinin önündeki potansiyel engeller olarak algılanmış; not şeklinde verilen geribildirim öğrenci başarısı üzerine olumlu etkisinin olmadığı dile getirilmiştir (Butler, 1987-1988; Crooks, 1988; Lipnevich ve Smith, 2009, 364). Lipnevich ve Smith (2009, 365)'te belirtildiği üzere, notların öğrenmede ilerlemesine yol açan araçlar olarak biçimlendirici işlevi oldukça şüpheli görülmektedir.

Sonuç olarak ister başarılı ister başarısız olsun, öğrenci değerlendirilmesinin açık olarak duyurulması (ifşası) sıklıkla yapılmaktadır. Bu durumun öğrenciler üzerinde nasıl bir etki bıraktığı ise ayrıca araştırılması gereken bir konudur. Literatürde ise öğrenci sınav notlarına (başarısına) dönük kimi

araştırmalara karşın notların açık olarak duyurulmasının (ifşası) ya da duyurulma yönteminin öğrenciler üzerinde etkilerine dönük yapılmış araştırmalara ihtiyaç vardır.

Öğretme-öğrenme sürecinin temel unsuru olan öğrencilerin sınav sonuçlarının açık olarak duyurulması konusundaki düşüncelerinin ortaya konulması, uygulamacılara geribildirim sağlayabilir. Özellikle Yükseköğretim düzeyinde eğitim alan öğrencilerin kendi akademik öğrenmelerinin duyurulması sürecine dönük görüşleri nedir? Ve bu süreçte notların açık ilanına dönük görüşleri nedir? Araştırmada bu sorundan hareketle, öğrenci sınav sonuçlarının açık olarak ilanı/ duyurulması ile ilgili olarak yüksek öğretim öğrencilerinin görüşlerinin ortaya çıkarılarak, uygulamada işe koşulabilecek yöntemlerin geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

1.1. Problem

Yükseköğretim düzeyinde eğitim alan öğrencilerin kendi akademik başarı düzeylerinin açık olarak duyurulması sürecine dönük görüşleri nedir?

1.2. Alt problemler

1. Yükseköğretim düzeyinde eğitim alan öğrencilerin kendi akademik başarı düzeylerinin açık olarak duyurulması sürecine dönük görüşleri hangi kategorilerde sınıflandırılabilir?

2. Yükseköğretim düzeyinde eğitim alan öğrencilerin kendi akademik başarı düzeylerinin açık olarak duyurulması sürecine dönük görüşleri, ön lisans, lisans, cinsiyet ve başarı durumları açısından hangi kategorilerde sınıflandırılabilir?

1.3. Araştırmanın amacı

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin, sınav sonuçlarının duyurulması ve herkesçe bilinmesi karşısında nasıl bir görüş ve tepki içinde oldukları ve bu durumun nedenleri belirlenmeye çalışılmıştır. Böylece, eğitim-öğretim ortamında öğrenci başarısına dönük bir geri bildirim uygulaması olan not bildiriminin, açık olarak yapılmasının etki türü ve düzeyinin, nedenleriyle birlikte belirlenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma, nitel bir durum çalışmasıdır. Nitel araştırmada, bireylerin öznel görüş ve deneyimleri incelenip elde edilen verilerle bilimsel yorumlar yapılabilmektedir (Ekiz, 2003; Yıldırım ve Şimşek, 2005). Başka bir ifadeyle gözlem, görüşme, doküman analizi vb. nitel bilgi toplama yöntemleriyle nitel verilerin (kelime, resim, imge gibi sayısal olmayan veriler) toplandığı ve gerçekçi, bütüncül bir şekilde ortaya konduğu ampirik bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım, 1999; Christensen vd., 2015).

Araştırmada veriler içerik analizi ile çözümlenip açıklanmıştır. İçerik analizi yaklaşımında olaylar; sözel, yazılı ve diğer materyaller nesnel ve sistematik bir şekilde incelenir (Tavşancıl ve Aslan, 2001; Elo vd., 2014). İçerik analizinin başarılı olması için veriler; kategoriler, kavramlar, bir model, kavramsal sistem veya kavramsal harita oluşturarak araştırma olgusunu tanımlayan kavramlara indirgenir (Elo vd., 2014). Böylece doğrultuda temalar ve boyutlar ortaya çıkarılır. Boyutların çıkarılması için de benzer veriler belirli kavram ve temalar etrafında toplanıp düzenlenir. Ardından belirlenen temalar düzenlenerek bulgular tanımlanır ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Araştırmada öğrencilerin, okulda aldıkları sınav notlarının herkesin görebileceği şekilde açık olarak duyurulması durumuna ilişkin olumlu ya da olumsuz düşünceleri, açık uçlu sorulara verdikleri cevaplardan yola çıkarak içerik çözümlemesi tekniği ile analiz edilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Çiçekdağı Meslek Yüksekokulu'nda, Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde ve Eğitim Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan 143 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubu, tesadüfi örneklem yoluyla belirlenen üç farklı birimden ve gönüllülerin katıldığı rastgele seçilmiş öğrencilerden oluşturulmuştur. Katılımcı grup bilgileri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların cinsiyet ve öğrenim durumlarına göre dağılımı

	Kız (f)	Erkek (f)	Toplam (f)
Lisans	61	14	75
Ön Lisans	50	18	68
Toplam	111	32	143

Tablo 1’de görüldüğü üzere çalışma grubunun 32’si erkek, 111’i ise kız öğrencilerden oluşmaktadır. Bunlardan 75’i dört yıllık bir lisans programında (Fakülte), 68’i ise iki yıllık bir ön lisans (Yüksekokul) programında öğrenim görmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” ile toplanmıştır. Görüşme formları, benzer konulara yönelerek farklı insanlardan aynı tür bilgileri alabilmek için hazırlanır (Patton, 1987). Bu süreçte araştırmacı, önceden hazırladığı konu ve alanlarda sorular sorar; ayrıca ana konuya sadık kalmak şartıyla ve daha ayrıntılı bilgi almak için ek sorular da sorabilir. Görüşme formu aracılığıyla, araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve soruların kapsanmasına çalışılır. Bu yöntemde görüşmeci, görüşme sırasında soruların cümle yapısını ve sırasını değiştirebilir, bazı konuların ayrıntısına girebilir ya da sohbet havasında görüşmeyi sürdürebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Yarı yapılandırılmış görüşmeler sayesinde katılımcılar, algıladığı dünyayı kendi düşünceleriyle anlatma imkânı bulur. Bu durumu sağlayabilmek için de sorular çoğunlukla açık uçlu olmalıdır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde ya her soru esnek cümlelerden oluşmalı ya da görüşme farklı yapılandırılmış tekniklerde hazırlanmalıdır (Merriam, 2013).

2.4. Geçerlik, Güvenirlilik

Nitel araştırmalarda Geçerlik/İnanırlık ve Güvenirlilik/Tutarlılık durumlarının sağlanması için, toplanan verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması, geçerliğin önemli ölçütlerindedir (Bilgin, 2000; Yıldırım ve Şimşek, 2008; Kumar, 2011; Sönmez ve Alacapınar, 2011; Merriam, 2013). Genellenebilirlik/Nakledilebilirlik durumunun sağlanması için zengin ve yoğun tanımlama, ortamın ve katılımcıların tanımlanması kadar, katılımcı görüşlerinden, araştırma notlarından ve dokümanlarından yapılan alıntılar biçiminde sunulan uygun kanıtlarla desteklenen bulguların detaylı tanımlanması ve örneklemede azami çeşitlilik sağlanmalıdır (Merriam, 2013).

Bu araştırmada görüşme formunun geliştirilmesi, görüşmenin yapılması, veri analiz ve raporlaştırma süreci aşağıda açıklandığı biçimde gerçekleştirilmiştir:

Yarı yapılandırılmış görüşme formunun geliştirilmesi sürecinde alan yazın taraması yapılmış ve bir taslak görüşme formu geliştirilmiştir. Ardından taslak form, 3 uzman görüşüne sunulmuş ve “uygun”, “uygun değil”, “düzeltmesine dönük görüşleriniz?” şeklinde görüş ve değerlendirmeleri istenmiştir. Uzmanların görüş ve önerileri doğrultusunda yönerge ve maddelerin açık ve anlaşılabilirliği sağlanmıştır. Bu süreçte soruların güvenirliliği Miles ve Huberman’ın (1994) formülü [$Güvenirlilik = \frac{Görüş\ birli\ği}{(Görüş\ birli\ği + Görüş\ ayrılı\ğı)}$] kullanılarak, hesaplanan uyum katsayısı 0,70 ve üzeri maddeler forma alınmıştır. Formun tüm maddelerine dayalı olarak hesaplanan uyum katsayısı 1.00 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu uyum katsayısı soruların değerlendirmeciler tarafından yüksek güvenirlilikte kullanılabileceğini göstermektedir. Nihai formlar kişisel bilgileri ve gerekçeli açıklamasının yapılmasını içeren açık uçlu maddelerden oluşturulmuştur. Bu doğrultuda öğrencilere yöneltilen form, 4 ana başlıktan oluşan sorulardan oluşturulmuştur.

Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Araştırma verileri toplanmadan önce katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış; görüşlerin gizliliği konusunda bilgilendirme yapılmış ve böylece oluşturulan güven ortamı içerisinde katılımcıların görüşmeye daha olumlu yaklaşımları sağlanmıştır. Ardından, daha önce basılı olarak hazırlanmış olan görüşme formu yoluyla ve yazılı olarak veriler toplanmıştır. Katılımcılar, gönüllü bireylerden seçilmiştir.

Görüşmeler, 2018 Mart ayı içerisinde ve üniversitede sağlanan özel ortamlarda 15-30 dakika sürem bir zaman aralığında gerçekleştirilmiştir. Bu süreçte araştırmacılar tarafından, katılımcıların görüşlerini yönlendirebilecek hatırlatıcı, ipucu vb. hiçbir müdahalede bulunulmamıştır. Yalnızca kendilerine sunulan ve isimsiz olarak hazırlanmış olan yazılı formları, özgün düşünceleriyle cevaplamaları istenmiştir. Böylece elde edilen katılımcı görüşleri, araştırmacılar tarafından analiz edilmiştir.

Araştırmada katılımcıların, yarı yapılandırılmış ve açık uçlu maddelere yönelik görüşleri betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Katılımcıların belirttiği her bir görüşün madde köküne göre kategoriler oluşturulmuş ve dökümü yapılmıştır. Bu süreçte araştırmacının saptadığı katılımcı gerekçeleri liste halinde eğitim bilimleri uzmanlık alanında 3 öğretim üyesinin görüşüne sunulmuş; böylece araştırmacılar arasında güvenirlilik sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmacı uzmanlardan, katılımcı gerekçelerini, listelendiği taslak kategorilerden birine dâhil etmeleri ya da yeni bir kategori oluşturmaları istenmiştir. Süreç sonunda, en az iki uzmanın uzlaştığı kategoriler belirlenmiş; uzmanlar arası görüş ayrılığının yaşanması durumunda ise araştırmacı görüşünün desteklediği görüş, katılımcı görüşü olarak kabul edilmiştir. Ardından, katılımcı

görüşleri ifade ettikleri anlam bakımından sınıflandırılmış ve aynı anlama gelebilecek görüşler bir grup altında toplanmıştır. Son olarak veriler sayısallaştırılmış ve elde edilen bulguları yorumlanmıştır (Gay, Mills ve Airasian, 2006; Sönmez ve Alacapınar, 2011).

İçerik analizinin son aşaması değerlendirme, çıkarsama ve yorumlamadır (Bilgin, 2006). Araştırmada bu süreç sırasıyla bulgular, sonuç ve tartışma, öneriler başlıkları altında verilmeye çalışılmıştır. Bu süreçte toplanan katılımcı görüşleri ölçeği oluşturan her bir alt boyutta iki araştırmacı ve bir uzman analizine dayalı olarak kategoriler oluşturulmuştur. Elde edilen bulguların genel özelliklerine göre oluşturulan kategoriler, tablolar halinde verilmiştir. Ayrıca bulgular kısmı, katılımcıların orijinal görüşleri ile desteklenmiştir.

Araştırmada 143 öğrencinin görüşüne yer verilmiştir. Analiz sürecinde her bir görüş formu kodlanarak bulgular kod bilgileri ile açıklanmıştır. Kodlama süreci aşağıda verilen örnekteki gibi yürütülmüştür;

Kodlamada katılımcı no (1, 2, 3, ...); cinsiyeti Kız (K), Erkek (E); öğrenim durumları Fakülte (F), Yüksekokul (Y); derslerindeki başarı durumlarına dair görüşleri Zayıf (Z), Başarılıyım (B); notlarının başkalarına duyurulmasını isteme durumları ise Evet isterim (E), Hayır istemem (H) seçeneklerine verilen cevapların doğrudan yazımı ile kodlanmıştır. Kodlama sırasında boş bırakılan kısımlar ise '-' ile gösterilmiştir. Buna göre 98 nolu katılımcı (öğrenci); kız öğrenci, yüksek okulda öğrenim görmekte olan, kendini derslerinde zayıf olarak gören ve notlarının başkalarınca görünmesini istemeyen bir öğrenci: [98KYZH] olarak kodlanmıştır.

Son olarak katılımcılardan, notlarının başkalarınca bilinmesini (açık olarak duyurulmasını) isteme durumlarına verdikleri cevapların sebeplerini "gerekçem" başlığı altında ve yazılı olarak ifade etmeleri istenmiştir. Araştırmacılar tarafından gerekçelerin kaydı sırasında şayet olumsuz bir görüş ise kodlamadan sonra "-" işaretinin ardından gerekçeli cümle yazılmış; olumlu ise "+" işaretinin ardından gerekçeli cümle yazılmıştır. Bu durumda örnekte belirtilen kodlamanın ardından açıklamanın belirtilmesi: "[98KYZH] - Çünkü..." şeklinde kaydedilmiştir. Verilerin analizi sürecinde ise katılımcı görüşleri aşağıdaki süreçte belirtildiği üzere analiz edilerek açıklanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmacılar tarafından nitel yöntemle katılımcılardan elde edilen görüşler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş ve ifade edilme sıklığına göre gruplandırılarak açıklanmıştır. İçerik analizinde, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ulaşmak amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu doğrultuda katılımcı görüşleri, yapılan analiz sonucunda birtakım kategoriler altında gruplandırılmış ve bu kategorilere ilişkin bulgular açıklanarak, orijinal katılımcı ifadeleri ile desteklenmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla öğrenci görüşlerinin toplanmasıyla elde edilen veriler, iki araştırmacı tarafından birbirlerinden bağımsız olarak incelenmiş ve içerik çözümlemesi yapılmıştır. Bu süreçte araştırmacılar, bağımsız olarak görüşme formlarını incelemiş ve her bir soru maddesine ilişkin verilen cevaplardan hareketle kategoriler oluşturulmuştur.

Araştırmacılar tarafından katılımcı görüşlerinin tekrar gözden geçirilmesiyle 8 kategori ile bulguların analizi yapılmıştır. Uzlaşılan bu temalar doğrultusunda, bazı katılımcıların düşüncelerinin birden fazla kategoriler ile yakından ilişkili olduğu görülmüştür. Bu durumda o görüşün, ilişkili olduğu tüm kategorilerde temsil edilmesine karar verilmiştir. Daha sonra, bu kategorilere göre öğretmen adaylarının görüşleri gruplanarak frekansları tablolara aktarılmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

3. BULGULAR

Katılımcı görüşlerinin içerik analizinde, sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasının olumlu ve olumsuz görülmesi ve kategorik bulguları sıklıklarına göre tablolaştırılarak açıklanmıştır.

Sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasının olumlu ve olumsuz görülmesi

Tablo 2. Cinsiyetlere Göre Sınav Sonuçlarının Açık Olarak Duyurulmasının Olumlu ve Olumsuz Görülmesi Tablo Değerleri

	Kız (f)	Erkek (f)	Toplam
Olumlu	28	8	36
Olumsuz	83	24	107
Toplam	111	32	143

Tablo 3'te olumlu ve olumsuz yönde bildirilen katılımcı görüşlerinin cinsiyete göre dağılımı görülmektedir. Buna göre kız öğrencilerden 28'i, erkek öğrencilerden 8'i, toplamda ise 36 katılımcı öğrenci sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasına olumlu görüşte olduklarını belirtmektedirler. Buna karşın kız öğrencilerden 83'ü, erkek öğrencilerden 24'ü ve toplamda ise 107 öğrenci sınav sonuçlarının açık olarak

duyurulmasına olumsuz görüşte olduklarını belirtmektedirler Buna göre katılımcı öğrencilerin $\frac{3}{4}$ 'ü sınav sonuçlarının açık olarak ilan edilmesi konusunda olumsuz görüş içerisindeyler.

Tablo 3. Öğretim Kademelerine Göre Sınav Sonuçlarının Açık Olarak Duyurulmasının Olumlu ve Olumsuz Görülmesi Tablo Değerleri

	Lisans (f)	Ön Lisans (f)	Toplam
Olumlu	24	12	36
Olumsuz	51	56	107
Toplam	75	68	143

Tablo 3'te olumlu ve olumsuz yönde bildirilen katılımcı görüşlerinin, öğrenim kademelerine göre dağılımı görülmektedir. Buna göre lisans öğrencilerinden 24'ü, ön lisans öğrencilerinden 12'si ve toplam 36 katılımcı öğrenci, sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasına olumlu görüşte olduklarını belirtmektedirler. Buna karşılık lisans öğrencilerinden 51'i, ön lisans öğrencilerinden 56'sı ve toplam 107 katılımcı öğrenci ise sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasına olumsuz görüşte olduklarını belirtmektedirler. Buna göre katılımcı öğrencilerin yaklaşık $\frac{3}{4}$ 'ü sınav sonuçlarının açık olarak ilan edilmesi konusunda olumsuz görüş içerisindeyler.

Bununla birlikte, öğrencilerin sınav sonuçlarının herkesçe görülebilecek şekilde duyurulması durumuna verdikleri yazılı gerekçeler 8 kategoride toplanmış ve her biri için öğrenci görüşleri değerlendirilmiştir. Ayrıca araştırma grubu 143 öğrenciden oluşmakla birlikte, iki öğrencinin yazılı gerekçesini belirtmediği görülmektedir. Bu nedenle kategorilerin belirlenmesi, 141 öğrencinin yazılı gerekçeleriyle belirlenmiştir. Öğrencilerin yazılı gerekçelerinin oluşturulan kategorilere göre dağılımı Tablo 4'te özetlenmiştir.

Sınav Sonuçlarının Açık Olarak Duyurulmasının Doğurguları

Tablo 4. Sınav Sonuçlarının Açık Olarak Duyurulmasına Dönük Görüşlerin Kategorilere Göre Dağılımı

TEMA/KATEGORİ	f
Özel Alan	56
Toplumsal Baskı-Kıyaslama	37
Özgüven	20
Rekabet	10
Öz Değerlendirme	8
Sorumluluk	4
Direnç Davranışı	4
Gereksiz	2
Toplam	141

Tablo 4'te öğrencilerin yazılı gerekçelerinin, oluşturulan temalara göre dağılımı görülmektedir. Buna göre öğrencilerin yazılı olarak belirttikleri gerekçelerin sıklık sayısı açısından sırası ile "Özel Alan", "Toplumsal Baskı-Kıyaslama", "Özgüven", "Rekabet", "Öz Değerlendirme", "Sorumluluk", "Direnç Davranışı", "Gereksiz" kategorilerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasının olumlu ya da olumsuz görülmesine dönük katılımcı görüşlerinin kategorik değerleri Tablo 5'te özetlenmiştir.

Tablo 5. Sınav Sonuçlarının Açık Olarak Duyurulmasına Dönük Görüşlerin Kategorilere Göre Olumlu ve Olumsuz Bulunma Durumuna Göre Dağılımı

	Olumlu Görüş (f)	Olumsuz Görüş (f)	Toplam (f)
Özel Alan	2	54	56
Toplumsal Baskı-Kıyaslama	0	37	37
Özgüven	12	8	19
Rekabet	7	3	10
Öz Değerlendirme	7	1	8
Sorumluluk	3	1	4
Direnç Davranışı	1	3	4
Gereksiz	2	0	2
Toplam	34	107	141

Tablo 5’da katılımcıların sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasına dönük gerekçelerinin olumlu ya da olumsuz olma durumuna göre dağılımı görülmektedir. Buna göre; katılımcıların olumsuz olarak “özel Alan” ve “Toplumsal Baskı-Kıyaslama” kategorisinde yoğunlaşmaktadır. Bu iki kategoriye olumlu olarak gören katılımcı sayısı ikidir. Buna karşın katılımcıların olumlu olarak “Özgüven”, “Rekabet”, “Öz Değerlendirme”, “Sorumluluk”, kategorilerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasına dönük gerekçelerinin olumlu ya da olumsuz olma görülmesine ilişkin orijinal katılımcı görüş örnekleri şöyledir:

Olumlu görüş örnekleri:

[33KFZE] + Herkesin notu kendisini ilgilendirir. Kişiler kendisinden sorumludur.

[70KFZE] + İnsanların düşüncelerini pek önemsemem ve kendime güvenim zirvede.

[106EYZE] + Kişinin özgüven kazanması için, daha çok çalışılması için istiyorum.

[13KFBE] + Aldığımız not iyi veya kötü de olsa bunda utanılacak bir durum yok.

[102EYBE] + İsterim bence bir sakıncası yok. Kuldan saklanan Allah’tan saklanamaz.

[23KFBE] + Aldığım notun diğer arkadaşlarıma kıyasla nasıl olduğunu merak ederim. Onlar anlamış mı? sorun bende mi? diye değerlendirme yapmak isterim.

[114KYBE] + Çünkü nerelerde başarılı nerelerde eksik olduğumu görmek isterim

[142KYBE] + Kendime psikoloji baskı uygulamam yüksek alırsam sevindirir. Düşük alırsam utanır belki hırs yapar çalışırım.

[56KFBE] + Rakiplerimin başarı düzeyini bilmek istiyorum. Bu beni daha da hurslandırır.

[39KFBE] + Notları paylaşılan ve düşük not alan öğrencilerin notları yüksek olan öğrencileri görüp ve sevinçlerini görmesi düşük not alan öğrencileri teşvik edebilir.

[135KYBE] + Çünkü yaptığım bir başarı sonucu aldığım yüksek not ya da herhangi bir başarımda açıkçası övünmek, görülmesini isterim.

Olumsuz görüş örnekleri:

[4KFBH] - Çünkü bu bana özel başarıyı ya da başarısızlığımı sadece ben görmek isterim.

[7KFBH] - Bazı aileler notları çok fazla dikkate alıyor. Bu da aile sorunlarına yol açar. Benim notumu öğrenmek isteyen arkadaşlarım bana sorabilir. Bu yüzden çok gereksiz bence.

[101EYBH] - ... insanların yüzüne vurulmaz. Misali, arkadaşlar arasında farklılaşmaya dalgaya alınabilir. Bu sorunda psikolojik baskı olarak yansıyabilir.

[71KFZH] - Benim notlarım açıklandığı zaman düşük olan ders için azmim kırılabilir ve diğer sınava çalışmam.

[8KFBH] - Çünkü aldığım puan sadece bana ait ve herkese paylaşmak istemem.

[29KFBH] - Bana ait, benim almış olduğum bir not, benim başarıya ya da başarısızlığımı sınıf arkadaşlarımdan duymasına gerek yoktur.

[44KFZH] - Notlarımızın bizim özelimiz olduğunu düşünüyorum.

[117KYBH] - Bende gizli kalsın. Hayatım benim bakabildiğim kadar olsun isterim.

[22KFBH] - Çünkü herkesin puanları her zaman beklediği gibi olmayabilir ve düşük aldığımızda bir baskı altında bulabiliyoruz.

[15KFBH] - E saçma sapan biri 90 alıyor ve bana gelip artist bir biçimde “sen kaç aldın ben 90” garip garip tripler o insanların tribünü çekemiyorum Hocam.

[120KYZH] - ... düşük alındığı taktirde arkadaşlar arasında utanma durumu söz konusu olabilir ve Aile içinde huzursuzluk çıkabilir.

[133KYBH] - Çünkü düşük alırsam zaten kendi iç bunalımım bana yetiyor çevremden verdiği tepkiyle psikolojimin bozulacağını düşünüyorum. Yüksek aldığımızda ise arkadaşlarımızın yüksek aldığımız için benimle uğraşmalarını istemem.

Olumlu ve olumsuz görüşlere karşılık, katılımcı gerekçelerin sıklık sayısı açısından en az yer aldığı kategoriler sırası ile “Gereksiz”, “Direnç Davranışı” ve “Sorumluluk” olduğu görülmektedir.

Konuya ilişkin orijinal katılımcı görüş örnekleri şöyledir:

[52KFBE] + beni rahatsız etmez. Çünkü paylaşılsa da paylaşılmasa da sonuç değişmeyecektir.

[64EFZE] + Olan olmuş zaten.

[96KYZE] + Çalıştığımızı sınavda gösteremiyorum çalıştığım halde yüksek not alamıyorum.

[88EYZH] - Hocalar zor soruyor biz de düşük not alıyoruz.

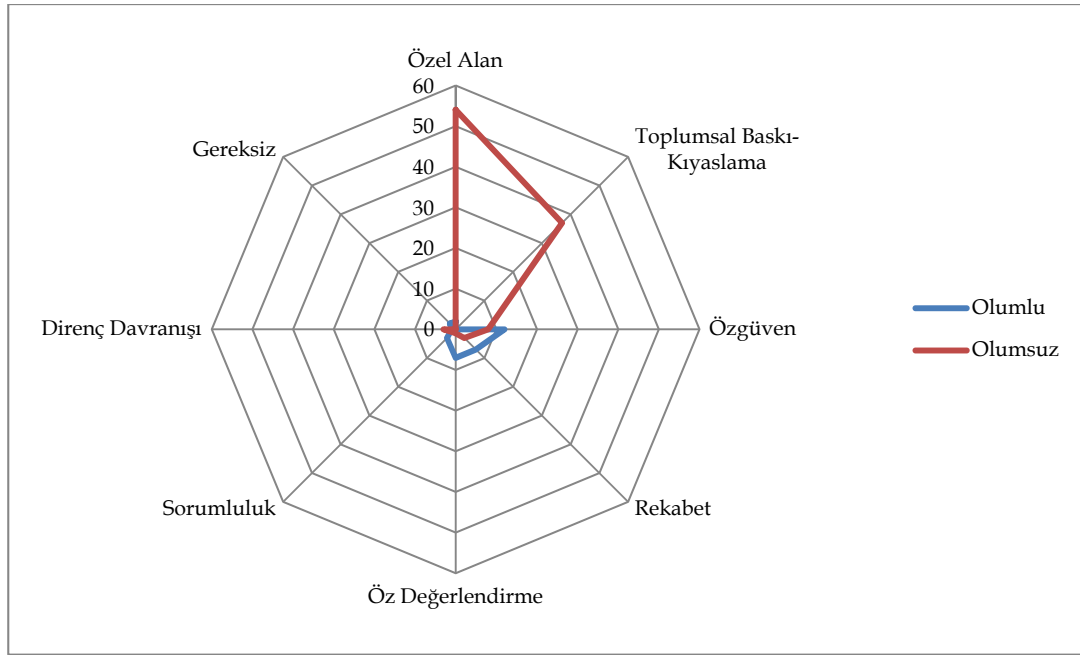
[1EFBE] + Yaptığım ve yapacak olan başarılar ve başarısızlıklardan sorumluluğunu taşıyabilecek kadar geliştirdim. Başarılarından nasıl gurur duyuyorsam başarısızlıklarım da yüzleşmem gerektiğini düşünüyorum.

[107EYZH] - Utanırım hava atmam gibi görüyorum.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasına dönük katılımcı görüşleri analizinden oluşturulan radar ağı grafiksel çıkarsaması Çizelge 1’de görülmektedir.

Çizelgede dışa doğru açılımlar görüşlerin belirtilme sıklığına merkeze yaklaşma ise seyrekliğini göstermektedir. Buna göre olumlu ve olumsuz görüşlerin genişleyen miktarları şemada görülmektedir.

Çizelge 1. Sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasına dönük katılımcı görüşleri radar ağı grafiksel çıkarsaması

Çizelge 1 incelemesinde de görüleceği üzere, katılımcı öğrencilerin sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasına dönük verdikleri gerekçeli cevaplar, sekiz farklı kategoride toplanmaktadır. Ancak görüşler ağırlıklı olarak “Özel Alan”, “Toplumsal Baskı-Kıyaslama” ve “Özgüven” kategorilerinde toplanmaktadır. Buna göre öğrenciler, sınav notlarının duyulması durumunu öncelikle “Özel Alan”, yani kişisel bir veri olarak görmekte, bunun başkaları tarafından açık olarak bilinebilecek olmasından rahatsız olmakta ve bunun toplumsal baskısını hissetmekle birlikte özgüveninde olumsuz etkileri olduğu düşüncesindedirler. Bu nedenle de bir başkası tarafından bilinmesini ve herkesçe ulaşılabilir olmasını istememektedirler. Bununla birlikte, notların bilinmesinin sınıf arkadaşlarıyla aralarında bir kıyaslamaya ve/veya doğrudan bir toplumsal baskıya dönüşeceğini düşünmektedirler. Bu durum, özellikle düşük not alındığında alay etme, küçük düşme şeklinde tarif edildiği gibi; yüksek not alındığında ise kıskançlığa neden olduğu yönünde nitelendirilmektedir.

Katılımcıların cinsiyetleri ve devam ettikleri yüksek öğretim kademesi onların sınav sonuçlarının açık olarak ilan edilmesine dönük bakış açılarında farklı bir durum oluşturmamaktadır. Katılımcıların çoğunluğu (¾), sınav sonuçlarının açık olarak duyurulmasını olumlu görmemektedirler. Katılımcı öğrenciler, sınav sonuçlarını paylaşımına açılmasından çok yalnız kendilerinin bilmeleri gerektiği görüşündedirler.

Öğrencilerin önemli bir kısmı ise bu durumu bir özgüven meselesi olarak görmektedir. Bazı öğrenciler özgüvene zarar vereceğini düşündükleri için reddetmektedir. Bazıları ise özgüveni yüksek bir birey olarak rahatsızlık duymadıklarını ya da duyulmaması gerektiğini söylemekte ve notlarının bilinmesinden rahatsız olmamaktadırlar.

Ayrıca, “Diğer” kategorilerde hem olumlu hem olumsuz görüşler bulunmaktayken; “Toplumsal Baskı-Kıyaslama” kategorisinde belirtilen gerekçelerin tamamı olumsuz görüş niteliği taşımaktadır. Bir başka ifadeyle kıyaslama ya da toplumsal baskı, tamamen rahatsız edici bir durum olarak yapılmaktadır. Black vd.

(2002, 18)'ne göre öğrenciler, not olarak geribildirim, kendilerini başkalarıyla karşılaştırmanın bir yolu olarak görebilmektedirler. Bu durumda öğrencilerin dikkatini, çabanın önemi yerine “yeteneklerine” odaklayabilir, böylece düşük başarı gösterenlerin öz saygısına zarar verebilir ve yapılması gerekenlere odaklanan “öğrenilmiş çaresizlik” sorunlarına yol açabilir.

Öğrenciler, sınav sonuçlarının açık olarak duyurulması konusunda “Öz güven”, “Öz Değerlendirme” ve “Rekabet” açısından rahatsızlık duymamaktadırlar. Bir başka ifade ile öğrenciler, özgüvenli olmanın gereği olarak notlarının bilinmesinde sakınca görmemektedir. Hatta bir kısmı bu durumun kendileri için öz değerlendirme yapabilmek adına bir fırsat olduğunu düşünmektedir. Son olarak bazı öğrenciler bu durumun başarıyı arttırabilecek bir rekabet doğurabileceğini, bu nedenle olumlu bir etkisinin olacağını düşünmekte ve duruma olumlu bakmaktadırlar. Bu bulgular alan yazın bulgularıyla desteklenmektedir. Lipnevich ve Smith (2009, 364) düşük notların olumsuz etki yarattığı ve öğrencilerin öz yeterlik algısını olumsuz yönde etkilediğini ifade etmektedir. Hatziapostolou ve Paraskakis (2010)'de öğretmen adaylarının kendilerine olan güven eksikliğinden dolayı, arkadaşlarının önünde geribildirim almama isteğinde oldukları; Çabakçor (2011, 63)'da öğrencilerin sadece bilgilerini ölçmeye yönelik yapılan değerlendirmenin özgüveni azalttığını, performans ve bilgiye yönelik uygulanan değerlendirmenin ise özgüven arttırdığı görülmüştür.

Genel olarak bakıldığında ise öğrencilerin büyük bir çoğunluğu notlarının açık olarak duyurulmasından rahatsızlık duymaktadırlar. Buna gerekçe olarak önemli bir kısmı sınav sonuçlarının kişisel bir bilgi olmasını “Özel Alan” ve arkadaşları arasında bir kıyaslamaya ya da sınıf içerisinde küçük düşürülmeye “Toplumsal Baskı-Kıyaslama” neden olmasını göstermektedirler. Notların herkese duyurulmasının, kendilerini ya da arkadaşlarını olumsuz etkileyeceğinden dolayı söz konusu duruma karşı çıkmaktadırlar.

Araştırmada da ağırlıkla akademik açıdan başarılı öğrencilerin notlarının duyurulması konusunda olumlu bir görüş bildirdikleri; zayıf olanların ise olumsuz görüş bildirdikleri görülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin derslerinde/sınav sonuçlarında başarısız olması durumunda, notlarının duyurulmasından özellikle rahatsız oldukları görülmektedir. Bu bulgular. Karabilgin ve Şahin (2006, 31)'nin öğrenci geribildirimleri üzerine yaptıkları araştırmanın, öğrencilerin dersten yüksek not beklediği durumlarda olumlu etkilendiklerinden ve olumlu geri bildirimler verdikleri bulgularını desteklemektedir.

5. Öneriler

Sınav sonuçlarının duyurulma yöntemine dönük öneriler:

Kurumlar özellikle okullar sınav sonuçlarının sınıf içinde, okul içinde ve velilere dönük olabilecek şekilde açık olarak duyurulması yöntemlerinden kaçınılmalıdır.

İleri araştırmalara dönük öneriler:

Sınıf önünde yapılan sözlü sınavların ya da sözlü değerlendirmelerin de öğrenciler üzerinde olumsuz bir etki yapıp yapmadığına dair bir araştırma yapılabilir.

Öğrenci başarı durumlarının bildirim türlerine ve bunların öğrenci üzerindeki etki durumlarına dönük araştırmalar yapılmalıdır.

Öğrenci başarı durumlarının bildirim türlerine ve bunların öğrenci üzerindeki etki durumlarına dönük farklı eğitim kademelerinde araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Baker DF, Buckley MR. (1996). A Historical Perspective of the Impact of Feedback on Behavior. *Journal of Management History*, 2(4): 21-33.
- Baki, A. ve Birgin, O. (2002). Matematik Eğitiminde Alternatif Bir Değerlendirme Olarak Bireysel Gelişim Dosyası Uygulaması. *5.Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, ODTU Kültür ve Kongre Merkezi. Ankara.
- Bee R, Bee F. (1997). *Yapıcı Geribildirim* (Çev.: A. Bora; O. Cankoçak, 1.Baskı), Ankara: Gökçe Ofset ve Matbaacılık.
- Bilgin, N. (2000). *İçerik Analizi*. İzmir: Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Black, P., Harrison, C., Lee, C., Marshall, B., & Wiliam, D. (2002). *Working inside the Black Box: Assessment for learning in the classroom*. London, UK: King's College, London School of Education.
- Butler, R. (1987). Task-involving and ego-involving properties of evaluation: Effects of different feedback conditions on motivational perceptions, interest and performance. *Journal of Educational Psychology*, 79 (4), 474-482.
- Butler, R., (1988). Enhancing and undermining intrinsic motivation: The effects of task-involving and ego-involving evaluation on interest and performance. *British Journal of Educational Psychology*, 58 (1), 1-14.
- Büyükoztürk, Ş. (2016). Sınavlar Üzerine Düşünceler. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 345-356
- Christensen, L. B., Johnson, B., & Turner, L. A. (2015). *Araştırma Yöntemleri: Desen ve Analiz. 2. Baskı*, (Çev.: A. Aypay), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Crooks, J. (1988). The impact of classroom evaluation practices on students. *Review of Educational Research*, 58 (4), 438-481.
- Çabakçor, B. Ö., Akşan, E., Öztürk, T. ve Çimer, S. O. (2011). İlköğretim Matematik Öğretmeni Adaylarının Matematik Derslerinden Aldığı ve Tercih Ettikleri Geribildirim Türleri. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, (2)1, 46-68.

- Çifçi, T. (2017). Coğrafya Öğretmenlerinin Geribildirime Yönelik Farkındalık Düzeyleri ve Kullanımı. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 8 (29), 1011-1031.
- Davies, P. (2003). Closing the communications loop on the computerized peer-assessment of essays. *Association for Learning Technology Journal*, 11 (1), 41-54.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elo, S., Kääriäinen, M., Kanste, O., Pölkki, T., Utriainen, K. ve Kyngäs, H. (2014). Qualitative Content Analysis: A Focus on Trustworthiness. *SAGE Open*, 4 (1), 1-10.
- Fındık, L. Y., & Kavak, Y. (2013). Türkiye'deki Sosyo-Ekonomik Açından Dezavantajlı Öğrencilerin PISA 2009 Başarılarının Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 19(2), 249-273
- Hatziapostolou, T. & Paraskakis, I. (2010). Enhancing the impact of formative feedback on student learning through an online feedback system. *Electronic Journal of e-Learning*, 8(2), 111-122.
- Kara, F. M., Kazak, F. Z. ve Aşçı, F. H. (2018). Algılanan Öğretmen Geribildirim Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 29 (2). 79-86.
- Karabilgin Ö. S. ve Şahin, H. (2006). Eğitim Etkinliğini Değerlendirmede Öğrenci Geri Bildiriminin Kullanımı. *Tıp Eğitimi Dünyası*, (21) 21, 33-37.
- Knight, P. T. (2002). The Achilles' Heel of Quality: the assessment of student learning. *Quality in Higher Education*, 8 (8), 107-115.
- Koç, N. (1978). Liselerde Öğrencilerin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi Uygulamalarının Etkinliğine İlişkin Bir Araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 14, 28-36.
- Leis A. (2012). Motivation and metacognition: The relationship between the L2 self and metacognitive skills in high school students. *Journal of the Tohoku English Language Education Society*, 32, 57-68.
- Lipnevich, A. A., & Smith, J. K. (2009). I really need feedback to learn: Students' perspectives on the effectiveness of the differential feedback messages. *Educational Assessment Evaluate Acc*, 21: 347-367. DOI 10.1007/s11092-009-9082-2
- Kumar, R. (2011). *Araştırma yöntemleri (Çeviri Editörü: Ömay Çokluk)*. Ankara: Edge Akademi.
- MEB Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (2010). *Seviye belirleme sınavının değerlendirilmesi araştırması ön raporu*.
- Memduhoğlu, H. B. ve Tanhan, F. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Örgütsel Faktörler Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10) 1, 106-124.
- Merriam, S.B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev.Editörü: Selahattin Turan), Ankara: Nobel Yayınları.
- Papi M, Abdollahzadeh E. (2011). Teacher motivation practice, student motivation, and possible L2 selves: An examination in the Iranian EFL context. *Language Learning Research Club*, 1, 1-24.
- Resmi Gazete (2019). *Kocaeli Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği*. Sayı, 30913, 9 Ekim, 1-140.
- Sambell, K. ve McDowell, L. (2002). The Construction of the Hidden Curriculum: messages and meanings in the assessment of student learning. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 23 (4), 391-402.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F.G., (2011). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.
- Tavşancıl, E., Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Uluyol, Ç. Ve Karadeniz, Ş. (2009). Bir Harmanlanmış Öğrenme Ortamı Örneği: Öğrenci Başarısı ve Görüşler. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 60-84.
- URL 1. Öğrenci Seçme Sınavı Başvuru Kılavuzu (2019). Ted Ankara Koleji Vakfı Okulları genel Müdürlüğü. http://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_04/08115519_TED_ELEKTRONIK_BASVURU_KILAVUZU.pdf . 18.10.2019 tarihinde alınmıştır.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23 (112), 7-17.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (6. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüksel, İ. ve Akın, Z. (2013). Öğrenci Başarısını Belirleme Sınavının (ÖBBS) Öğrenci Değerlendirme Standartları Kapsamında Değerlendirilmesi: Bir Meta Değerlendirme Araştırması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 473-495.